

den. Det er jo ogsaa efterhaanden mere og mere gaaet op for Befolkningen at arbejde med Papirer. Man ser efterhaanden i Provindserne den ene Bank optaa efter den anden, idet man anerkjender det Gode, der er ved at benytte Anvisninger i Stedet for store og betydelige Pengebeløb. For Lids peger netop hen til, saaledes som det allerede i England i meget højt Grad er Tilfældet, at arbejde paa denne Maade og derved fritages for disse bestandige kontante Udbetalinger; men naar det er Tilfældet, ser jeg aldeles ingen Grund, hvorfor Ministeren nu vil negte, hvad der muligst tidligere har kunnet være af mindre Betydning for Handelsstanden. Skjøndt det derfor kun er et Mindretalsforslag, skal jeg anbefale Forslaget under Nr. 82 til Thingets Velvillie.

Frederiksen: Det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) sagde blandt mange andre Ting, at man kunde se, at Soldat- risten var skabt af Rigsraadet, og at det derfor var et daarligt Arbejde, og at der vilde være kommet et ganske andet Resultat frem, hvis det havde været Rigsdagen, der havde behandlet den. Jeg er nu ganske vist ikke nogen meget stor Beundrer af det Resultat, der blev tilveiebragt af Rigsraadet; men det er dog ganske vist, at Rigsraadet bragte et Fremskridt tilveie, medens der er al Ud- sigt til, at Rigsdagen ikke vil bringe det Aller- mindste tilveie. Det ærede Medlem talte en hel Del om Stikord, rettet til mig, og bebrejdede mig, at jeg talte om Beskyttelse og om Frihandel og sagde, at det var et af disse Stikord, og det var ogsaa et Stikord at sige, at Arbejderne havde Fordel af Beskyttelsens Nedsættelse. Det være mig tilladt et Dieblit, at dvæle ved dette meget vigtige Hensyn til Arbejderne, der saa lidt kommer frem og ganske vist ogsaa har stor Betydning. Det ærede Medlem sagde, at det var Arbejderne og ikke væsentlig Fabrikkerne, der havde Fordelen af Løds- nedsettelse, og at det var Stikord, naar man sagde Andet. Jeg er overbevist om, at naar de Herrer et Dieblit ville forfølge dette Emne, ville de se, hvem der gjør sig skyldig i Stikord. Lad os tage de Artikler, med Hensyn til hvilke vi have foreslaaet Nedsættelser; de allerfleste af dem, saa som Papir, Jern, Die, Sukker, vedkomme Fabri- ker. Er nu virkelig Noget, at Fabrikkerne give deres Arbejdere større eller mindre Løn, efter som de selv tjene? Er man ikke, at Lønnen er det, som de maa give Arbejderne, naar de ville have Arbejdet gjort? Er de Herrer ikke, at Fa- brikkerne, hvis der ved en Nedsættelse af Løds- satserne kommer mere i deres egen Lomme, saa vidt mulig beholde dette selv, og hvis en For- hjælp af Løden gjør Indtægten mindre, der ogsaa selv lide Tabet derved. Som Lønnen er, tror jeg ikke, at Noget som ret undersøgt disse For- hold, kan være i Tvivl om, at saaledes er den, fordi den maa være det efter Tilbud af og Ef-

terpørgsel efter Arbejder, fordi Fabrikkerne ere nødte til at give deres Arbejdere det, som de give dem. Naar man nu vil se, hvorledes de fleste af de Lødsnedsættelser, som vi hidtil have vedta- get, have virket, og de ville spørge, hvorledes de Nedsættelser, vi her have foreslaaet, sandsynligvis ville virke, saa tør man sige, at de neppe ville have til Følge, at Fabrikkerne staa. Vi have set, at Fabrikkerne have været i Stand til efter- haanden at udvide sig, og navnlig saa moderate, som vore fleste Lødsnedsættelser ere, er der ganske vist al Grund til at vente, at Følgen ikke vil blive, at Fabrikkerne staa. Men saa er jeg aldeles ude af Stand til at se, hvorledes det skulde faae nogen væsentlig Indflydelse paa Arbejderne og ikke paa Fabrikkerne. Maa se vil det slet ingen Ind- flydelse faae paa nogen af dem, idet Fabrikkerne ville for- andre deres Produktion saaledes, at de kunne følge med Forholdene. Det ærede Medlem for Sorø (Al- berti) talte om tidligere Exempler. Han minde- de om, at f. Ex. Sukkerfabriker her i Byen vare bleve neblagte. Han minde- de derved selv om, hvilken ganske anden Rolle Konjunkturerne spille i disse Forhold. Naar vi se, hvad der gjør, at Arbejdslønnen stiger i visse Perioder, snarere gaar tilbage i andre, saa træffe vi Konjunkturer af en ganske anden Beskaffenhed end saadanne, saa For- hold, som vi her have med at gjøre, hvor vi lægge en ubetydelig Smule paa eller tage Lidt af. Det er ganske andre vigtige Faktorer, vi her møde, der øve en ganske anderledes indgribende Indfly- delse paa Industriens Gang og derved paa Arbei- derne. Og naar vi nu ville vælge Tidspunktet — vi maa jo dog se at komme til en fornuftig Ord- ning — saa skjønner jeg ikke, at der kan findes noget heldigere Tidspunkt end det nuværende, da Konjunkturerne ere opadgaende, og der er kommet en overordentlig Opadgaen for Fabriker, og der derfor under de nuværende Forhold netop er me- get lidt Lidt Udigt til, at Fabriker skulde staa, og Arbejderne saaledes blive brodløse. Det Samme gjælder om andre Erhvervsgræne, som efter den ærede Talers Mening skulde have saa stor For- del af Beskyttelsen, skjøndt det er i det Heles In- teresse at nedsætte Beskyttelsen. Men han nævnte nu som Exempel paa det Modsatte de Skibe, som beskæftige sig med at føre Sukker hertil. Jeg tror, her gjælder det Samme som om Arbejderne, at de Skibsrederne og Søfolk, som beskæftiges med at føre Sukker hertil, ikke faae mere for de- res Arbejde end de, der ere beskæftigede med an- den Skibsart. Det gjælder her som ellers, at Betalinger maa rette sig efter almindelige Forhold og ikke efter saadanne særlige Forhold. Det vilde være forunderligt, om Ophævelsen af et trykkende Bånd ikke ogsaa her skulde komme Arbejderklas- sen til Gode. Naar det ærede Medlem sagde, at det var en Frase at paatale Englands Exempel, saa er det i det Mindste ikke nogen Frase for de engelske Arbejdere, der sandt deres Løn stigende